

Karadeniz Balıkçılığının Geleceği ve GEF-BS Projesi Bölge Birlik Başkanlarıyla Değerlendirildi SÜR-KOOP Merkez Birliği, 6 Mayıs 2026 tarihinde Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) temsilcilerini ağırladı. [Sayfa>10](#)

Kadın Balıkçılar Derneği tarafından S.S. Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği iş birliğinde yürütülen "Kadın Balıkçılar: Geçmişin Gücü ile Geleceğe Yön Veriyor." projesi kapsamında panel, kooperatifçilik ve uygulamalı balık konservesi eğitimleri düzenlendi. **Dr. Öğretim Üyesi Huriye GÖNCÜOĞLU BODUR** [Sayfa >7](#)

Değerli Balıkçı Dostlar; Yeni av sezonunun açıldığı bugünlerde hep aynı hep aynı kısır çerçevede tekrar tekrar konuşulup tartışıldığı halde uzun süredir bir türlü çözüme ulaşmayan sorunlarımız var. Bunlardan biri de barınaklar konusu. **Dr. Erhan EKMEK** [Sayfa >2](#)

EYLÜL 2026
Yıl:11 Sayı:35

SÜR-KOOP

HABER

balıkçının gazetesi

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

www.sur.coop | Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayın Organı | Ücretsizdir

SU ÜRÜNLERİ AV SEZONU BAKAN YUMAKLI'NIN KATILDIĞI TÖRENLE AÇILDI

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, İzmir'de Güzelbahçe Yalı Balıkçı Barınağı'nda düzenlenen 2026-2027 Su Ürünleri Av Sezonu açılış programına katıldı.

Bakan Yumaklı burada yaptığı konuşmada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın selamlarını ileterek, Türkiye'de 1600 büyük ölçekli balıkçı gemisinin bulunduğunu söyledi.

Türkiye'nin su ürünlerinde avlanan tek başına bir ülke olmadığını vurgulayan Yumaklı "Modern filosuyla nitelikli insan kaynağıyla, teknolojisiyle ve ihracat kapasitesiyle bölgesinde lider bir Türkiye'den bahsediyoruz. Rakamlar ortada. Bunları bir kez daha ifade edelim. Geçtiğimiz yıl tam 1 milyon 37 bin tonluk üretimle Cumhuriyet tarihimizin rekorunu kırmış durumdayız. Neredeyse 100 ülkeye ihracat yapan çok kıymetli iş adamlarımız var. Hem yetiştiricilikte hem üreticilikte ülkemize kazandırdığımız döviz tutarı 2,3 milyar dolar." dedi.

Yumaklı, balıkçılık sektöründe 250 bin kişinin çalıştığını dile getirerek, emekleri için herkese teşekkür etti. [Sayfa >3](#)

Turgay Türkyılmaz
Balıkçılık ve Su Ürünleri
Genel Müdürü

SÜR-KOOP Merkez Birliği Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu üyelerimiz ve Bölge Birlik Başkanlarımız; Genel Başkanımız Ramazan Özkaya başkanlığında Merkez Birliğimizde bir araya gelerek sektörümüzün gündemindeki önemli konuları değerlendirdi.

Toplantıda, balıkçı barınaklarının mevcut durumu ve geleceği hakkında SÜR-KOOP'un izlenecek tutum ve görüşleri doğrultusunda kapsamlı istişarelerde bulunuldu.

Toplantının ardından Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerimiz, Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nü ziyaret ederek Genel Müdür Sayın Turgay Türkyılmaz ve Avcılık ve Kontrol Daire Başkanı Sayın İlhan Üze ile bir araya geldi. Görüşmede, balıkçılarımızın sahada karşılaştığı sorunlar ile 6/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'e ilişkin sektörün talep ve önerileri kendilerine iletildi.

DENİZİN UMUDU, BALIKÇIMIZIN EMEĞİ VE BİRLİKTE GELECEĞE

BALIKÇININ SORUNUNU SAHADA DİNLEMELİK

SÜR-KOOP olarak çalışmalarımızın merkezinde her zaman balıkçımız bulunmaktadır. Balıkçımızın sorunlarını yalnızca raporlardan veya toplantı masalarından takip etmek yerine, mümkün olduğunca sahada görmek, yerinde dinlemek ve çözüm önerilerini doğrudan balıkçılarımızla birlikte oluşturmak gerektiğine inanıyorum.

Bu anlayışla gerçekleştirdiğimiz yerinde ziyaretlerde kooperatiflerimizin, bölge birliklerimizin ve balıkçılarımızın sorunlarını doğrudan kendilerinden dinliyoruz. Limanlarımızda, balıkçı barınaklarımızda ve deniz kıyısında balıkçımızın günlük yaşamına ve çalışma koşullarına şahit oluyoruz.

Ramazan ÖZKAYA
SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Başkanı
SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Başkanı

Bu nedenle sektörümüzün geleceğine ilişkin atılacak adımların da bütüncül bir anlayışla ele alınması gerekiyor. [Sayfa>6](#)

Her ziyaretimiz bize aynı gerçeği bir kez daha gösteriyor: Balıkçımızın sorunları birbirinden bağımsız değil. Akaryakıt ve işletme maliyetlerinden av araçlarının ve ekipmanların yenilenmesine, balıkçı barınaklarından pazarlama sorunlarına, avcılık düzenlemelerinden denetimlere kadar birçok konu birbiriyle bağlantılı.

Sürdürülebilir Balıkçılık Yönetiminde Kota Sistemleri

Prof. Dr. Adnan TOKAÇ
Ege Üniversitesi
Su Ürünleri Fakültesi

Bilimsel Temeller, Yönetim Yaklaşımları ve Türkiye Uygulamaları

Balıkçılık kaynakları, insanların uzun süredir yararlandığı ancak yönetimi son derece karmaşık olan doğal kaynaklardır.

[Sayfa>11](#)

Ayin Dosyası

KOOPERATİFÇİLİK BARINAKTAN ÖTEDİR

Değerli Balıkçı Dostlar; Yeni av sezonunun açıldığı bugünlerde hep aynı hep aynı kısır çerçevede tekrar tekrar konuşulup tartışıldığı halde uzun süredir bir türlü çözüme ulaşmayan sorunlarımız var. Bunlardan biri de barınaklar konusu.

Kooperatif ortağı bütün balıkçılarımız için barınaklar ile ilgili hususlar olağan olarak öncelik taşıyor. Zaten yeterince para kazanamıyorken bir de barınaklara ödenecek maliyetlerin artması ciddi sıkıntı yaratıyor. Gittikçe zorlaşan işlerimizin hiç olmazsa bir nebze kolaylaşması bakımından barınaklardaki alt yapının acilen iyileştirilmesi gerekiyor. Belki de bir çok arkadaşımız açısından öncelikli ihtiyaç olarak görülüyor. **Bütün bu isteklerinizde yerden göğe kadar haklısınız.**

Şimdi gelin konuyu biraz daha derinlemesine ele alalım

Özellikle kooperatifçilik açısından daha neler yapılabilir diye bakalım.

Öncelikle yaşanan sorunları kısaca belirtelim. Sorunların başında kooperatifimizin yönetimine kendimizin seçtiği arkadaşlarımızı, kiralama, fiyatlama, ücretlerin toplanması gibi standart prosedürlerin uygulanmasındaki eksiklikleriyle ilgili şikayetlerimiz geliyor. Kooperatifin mülkiyet hukuki açısından doğru yönetilmediği, idari aksaklıklar ve hatalar yapıldığı söyleniyor. Özellikle kooperatif ortağı balıkçılar ile ortak olmayan balıkçılar daha sonra da sırasıyla amatör tekneler ve yatlar arasındaki bağlama yeri ve hizmet verme konusunda iddialar ortaya atılıyor. Hatta gizli paralar alınarak kayırmalar yapıldığı bile tartışılıyor. Sonuçta tekne bağlama ve hizmet ücretlerinin aşırı yüksekliği nedeniyle ortakların kooperatifin haklarından ayrıcalıklı olarak yeterince faydalanamadığı sürekli dile getiriliyor

Çoğu dedikodu olan bu tartışmalardan daha ziyade barınaklarımızın asıl derdi altyapı ve hizmet eksikliği problemlerine bakmalıyız. En başta su, elektrik, yakıt gibi ihtiyaçların tekne başında tedariki ve belki de kazancımızı arttırma açısından en önemlisi soğuk hava deposu, satış yeri gibi temel tesislerin eksikliği gelmektedir. Bir diğer önemli masraf kapısı olan her sene muhakkak yapılması gereken tekne bakım-onarım için özel çekek yeri alanlarının teknolojik ve teknik acıdan eskimişliği nedeniyle yetersizliği balıkçımız için sıkıntı oluşturmaktadır. İşimizi kolaylaştıracak bu hizmetleri alamamanın ötesinde bir de işimizi daha da zora sokan derterimiz bulunmaktadır. Barınak içlerinde kum dolması nedeniyle sığlaşma, sığınma yeri azalması ya da dalgakıranların, rıhtımların, kulübelerin zamanların çökmesi, kırılması gibi fiziksel ortamın bozulması çalışma şartlarını daha da zorlaştırmaktadır. Dalganın ve rüzgârın içeri girmesi en başta emniyet açısından tehdit oluşturmaktadır. Yıpranan ya da yıkılan mendirek ve iskelelerin yenilemesi ve güçlendirilmesi ile ilgili sürekli bir talep yapılmasına rağmen ödenek sıkıntıları nedeniyle inşaatlar ertelenmektedir.

İNİMECE

Dr. Erhan EKMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Bu arada bu bölgede kaçak yapılaşma ve çevre emniyet tertibatları yeterli olmadığı için güvenlik ile ilgili sorunlar da yine sıklıkla görülmektedir.

Bir de başka sorunumuz yokmuş gibi bölgemizdeki evsel atıkların, çeşitli işleme ve temizleme atıkları ve yağlarının, barınağa alınan yatların sintine sularının barınak içine bırakılması nedeniyle artık buralardaki kirlilik ciddi boyutlara ulaşmıştır. Hele bir de havalandırma ve akıntı yetersiz ise barınak içindeki atık birikimi sonucu koku ve rahatsız edici görüntü tahammül edilmez olmaktadır. Buralar balıkçının her gün hayatını geçirdiği hem iş, hem de yaşam alanlarıdır. Kimsenin barınakları bu şekilde kirlletmeye hakkı yoktur.

Sonuç olarak; barınaklarda bir yandan kıyı ekolojisi ve balıkçı sağlığı olumsuz etkilirken, diğer yandan kooperatif ortaklarının hem masraflarını azaltabilecek ve hem de gelirlerini arttırabilecek birçok iş ve işlem yerine getirilmemektedir.

Bakanlığımız, bütün bu sorunları net şekilde tespit etmek ve çözümler bulmak üzere, bilimsel kuruluşlarla da işbirliği yaparak araştırmalarda bulunmakta ve tespitleri mevzuata dönüştürmek için çalışmalar yürütmektedir. Olağan olarak; bir yanda çok fazla paydaşın bir araya gelmesi, diğer yanda konu ile ilgili çok sayıda mevzuat bulunması işi zorlaştırmaktadır. Ama yapılması gereken şey bellidir. Dünyadaki başarılı emsallerin, işletme modellerinin, uygulamaların karşılaştırmalı şekilde ele alınması, bizim için en uygun yöntemin belirlenmesi gereklidir. Tabii ki burada da yine işin sahadaki uygulayıcısı ve sahiplenicisi, kooperatiflerimiz olacaktır.

Bu ön koşul özellikle belirtildikten sonra; **hepimizin arzu ettiği barınak yapısının nasıl olması gerektiğine değinelim.** Nerede, neyi eksik bıraktığımıza bakalım.

Hepimiz barınakların balıkçılık faaliyetlerimizi yürütebilmek için temel yerler olduğunu, kooperatifimiz sayesinde de devletin yaptığı bu yerlerin sahibi durumunda olduğumuzu biliriz. Bu nedenle kooperatifin en önemli ve bazılarımız için belki de tek görevinin bu hakkın kullanılması olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle zamanla kooperatifler sanki sadece barınak hizmetleri imkânlarından faydalanmak için kuruluyormuş gibi bir izlenime kapılırız. Ama işin aslı, elimizdeki büyük gücün farkında değiliz.

Barınaklar, öncelikle bölge halkı için çok değerli yerlerdir. Sadece orada yaşayan balıkçı için değil, denizle uğraşan ya da uğraşmayan bütün halk için önemli bir geçim ve yaşam noktasıdır. **Hem çevre güzelliği, hem de restoran, kafe gibi işletmelerle insanlara nefes aldırabilen, bu arada taze ve ucuz balığa ulaşabilme imkânı sunabilen yerler olması gerekir. Yüksek kazanç için işin sırrı da burada saklıdır. Bu hizmetlerin verilmesi yeni gelir ve istihdam olanakları sağlar. Bunun için bir takım altyapılar oluşturulmalıdır.**

Öncelikle balığın açık artırma usulü ile satılabileceği mezat hizmeti veren bir mekân kurulmalıdır. Balıkçı ürününü değerinin altında satmamak ve emeğinin karşılığı hakkını almak için **mutlaka herkesin serbestçe katılabileceği, mezat ortamını oluşturmalıdır.** Eğer bölge insanı günün belli saatinde buraya gittiğinde mutlaka en iyi balığı, piyasaya göre en uygun fiyatla alacağına inanırsa; piyasaya balık yetiştirilemez. Satış derdi ciddi anlamda çözülmeye başlar. Çünkü halkın gelip toplam balığın küçük bir bölümünü doğrudan satın alabildiği mezatlar, diğer toptan balık alıcılar üzerinde ciddi bir etki yaratmakta ve onları balıkçımızın **mahkûm olduğu tekelden kurtarmaktadır. İşte bu kırılma noktası, balıkçının hakkının kooperatifi sayesinde korunmaya başladığı en önemli andır.**

Tabii ki bu mezzattın, kasalama, boyanma, sınıflanma, buzlama ve nakliye ile ilgili hizmetler veren kısmının, soğuk hava depolarının, kayıt takip ve kontrol gibi hizmetlerini veren ofisinin olması gereklidir. Ayrıca balıkların doğrudan pişirilerek müşteriye sunulduğu kooperatif tarafından işletilen ya da işlettilen tesisler de kurulmalıdır. Bu tip yeni hizmet yerlerinin açılması, kooperatif ortakları için ciddi yeni **gelir imkânı** sağlarken ve bölge halkı açısından da **istihdam kapısı** olacaktır.

Bakım ve onarım av çabasındaki başarının ilk adımıdır. Çekek yerlerinin modernizasyonu ve teknik altyapının yükseltilmesi, hem balıkçının masrafını azaltacak, hem de ortak dışı misafir teknelere verilecek kaliteli hizmet karşılığı alınacak yüksek ücret ile gelirlerimiz daha da artırılabilir.

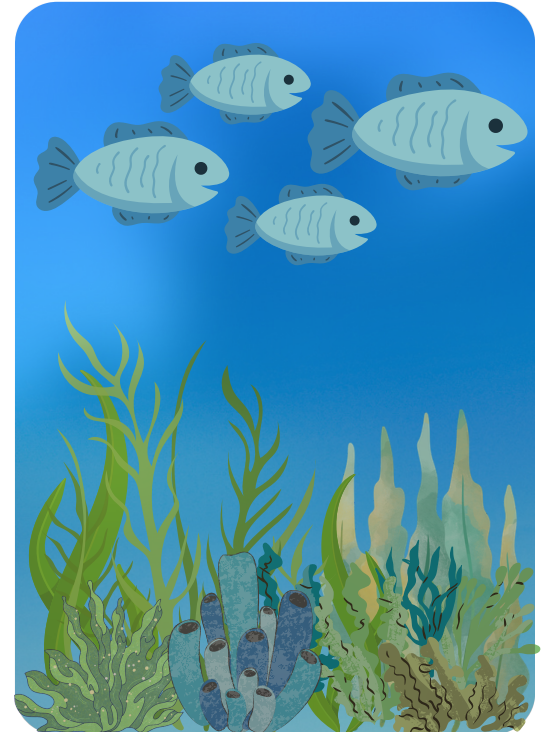
Sadece bu birkaç başlangıç girişimi ile barınakta verilen hizmetler artırılarak kooperatif ortaklarına, **sattıkları balıktan çok daha fazla maddi ve manevi kazançlar sağlama imkânı oluşturulabilir.** Barınaklardaki yıllık kiralara ilişkin paralar, bu tip gelirler karşısında güdük kalacağı için dedikodular da kendiliğinden kesilecektir.

Barınaklar, kooperatifler ile değerlendirilir. Tam tersine sadece barınak sahibi olmak için kooperatif kurmak ve **kooperatifçiliğin esas işlevlerini yerini getirmemek altın madeni üzerinde oturup işletmemektir.** Barınaklar, yurt dışında darphane gibi kazanç sağlayan yerler iken, bizim bu gücü heba ederek, birbirimizi suçlayarak zaman ve para kaybetmemizin hiç gereği yoktur. Kooperatiflerimiz, birlik ve beraberlik içinde emekleri ve akıllı bir araya getirerek hakkımız olan kazancı en yüksek seviyeye çıkartmanın tek yoludur.

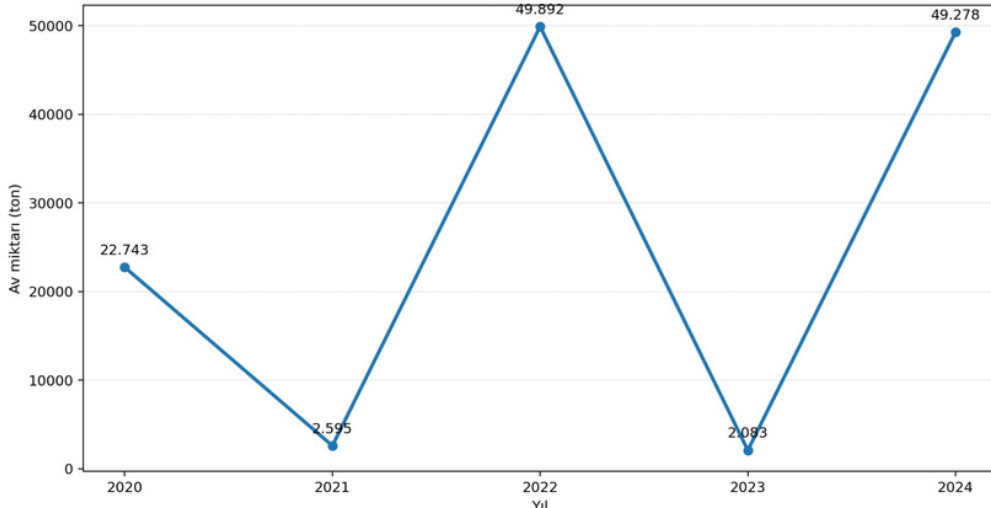
Yani sonuç olarak; Kooperatifçilik Barınağa Tekne Çekmekten Ötedir.

Bütün bu anlatılanların gerçekleştirilmesi karşısındaki tek engel biziz. **Eğer kooperatifimize inanır ve sahiplenirsek; imkânsız gibi görülen çok ve büyük işleri az zamanda başarırız. Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, yurdun esas sahibi ve efendisi hakiki üreticiler sözündeki gibi bizler de mavi vatanın sahibi, denizlerimizin yalnız efendileri balıkçılar olarak çok şeyi değiştirebiliriz.**

Bu sezonumuz kazasız, belasız geçsin, bol bereketli olsun.

Türkiye'de Palamut Avcılığı (2020-2024)
TÜİK verileri

SÜR-KOOP HABER

İmtiyaz Sahibi ve Yayınlayan

S.S. Su Ürünleri Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği Adına

Ramazan ÖZKAYA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Kaan KAHRAMAN

Genel Yayın Yönetmeni

Reyhan YAKIŞIR

Haber Müdürü

Duygu BOZSU GÖKMEN

Grafik-Tasarım

Özer Raşit GÖKMEN

Merkez Adres: Konur 2 No:52/10 Bakanlıklar /ANKARA

Tel: 0312 419 22 88 • Faks: 0312 419 22 89

www.sur.coop • info@sur.coop • sur_koop@yahoo.com.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın - AĞUSTOS 2025 - ANKARA

Yazıların sorumluluğu yazarlara, ilanların sorumluluğu sahiplerine aittir.

SU ÜRÜNLERİ AV SEZONU BAKAN YUMAKLI'NIN KATILDIĞI TÖRENLE AÇILDI

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, İzmir'de Güzelbahçe Yalı Balıkçı Barınağı'nda düzenlenen 2026-2027 Su Ürünleri Av Sezonu açılış programına katıldı. Bakan Yumaklı burada yaptığı konuşmada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın selamlarını ileterek, Türkiye'de 1600 büyük ölçekli balıkçı gemisinin bulunduğunu söyledi.

Türkiye'nin su ürünlerinde avlanan tek başına bir ülke olmadığını vurgulayan Yumaklı "Modern filosuyla nitelikli insan kaynağıyla, teknolojiyle ve ihracat kapasitesiyle bölgesinde lider bir Türkiye'den bahsediyoruz. Rakamlar ortada. Bunları bir kez daha ifade edelim. Geçtiğimiz yıl tam 1 milyon 37 bin tonluk üretimle Cumhuriyet tarihimizin rekorunu kırmış durumdayız. Neredeyse 100 ülkeye ihracat yapan çok kıymetli iş adamlarımız var. Hem yetiştiricilikte hem üreticilikte ülkemize kazandırdığımız döviz tutarı 2,3 milyar dolar." dedi.

Yumaklı, balıkçılık sektöründe 250 bin kişinin çalıştığını dile getirerek, emekleri için herkese teşekkür etti.

Bakanlık olarak vazifelerinin sektörün önünü açmak olduğunu hatırlatan Yumaklı, "Sektörün geleceğini hesaplayan adetailmekilmek işleyen kararlarla, proaktif bir anlayışla hareket ediyoruz. Üretim planlamasından finansmana kadar, denetimden ihracata kadar her adımı bir bütün olarak planladığımızı, gördüğümüzü ifade etmek istiyoruz.

2024 yılında üretim planlamasına başladığımızda su ürünlerinin de bu üretim planlamasına dahil olması için çok yoğun bir çalışma süreci geçirdik. Amacımız balıkçımız kazansın, sektör kazansın. Vatandaşımız kaliteli ve uygun fiyatla gıdaya ulaşsın. Denizlerimizi de gelecek nesillere olması gerektiği gibi bırakalım." şeklinde konuştu.

Bakan Yumaklı, bu yıl palamut bolluğuyla ilgili çok güzel haberler aldıklarını aktardı. **Denizlerdeki balık bolluğunun devam etmesi için balıkçılara seslenen Yumaklı, şunları kaydetti:**

"Parolamız koruma ve kullanma dengesidir. Bu anlayışta sadece belli dönemlerde avlanma yasağı koyarak sektörü yönetmiyoruz. Su ürünleri sektörümüze uygun ve modern şartlarda destekler vererek onların üretim yapmalarını sağlıyoruz. Son 24 yılda bu sektöre verilen destek miktarı tutarını bugünün tutarlarıyla ifade edelim, yaklaşık 70 milyar lira. 61 bin balıkçımıza yine aynı tutarda yani 70 milyar liralık faiz indirimli finansmanı da sağlamış durumdayız. Sizlerden gelen talepler oldu.

Özellikle sektöre yatırım yapan balıkçılarımızın bazı yatırımlarında finansman ihtiyaçları doğdu ve bizler de işletme limitini 15 milyon liradan 40 milyon liraya çıkararak onlara destek olduk. İnşallah bu desteğimiz artarak devam edecek."

Yumaklı, Türkiye Yüzyılı vizyonunda su ürünleri sektörünün son derece önemli olduğunu, artık Türk balıkçılık sektörünün Akdeniz'den Atlantik'e, Afrika sahillerinden Somali'ye kadar izlerini bırakmış durumda olduğunu söyledi.

Yalova'da Marmara Su Ürünleri Kontrol ve Denetim Merkezinin açılışını yaptıklarını hatırlatan Yumaklı, şöyle devam etti:

"Bu ne anlama geliyor? Hakikaten bizim son derece modern bulunduğu bölge itibarıyla, adeta bir odak noktası olacak bir kontrol merkezi, sadece ülkemiz için değil, bulunduğumuz bölge için de önemli bir merkez olacak. Çoğaltacağız bunları. Aydın ve Çanakkale'de de aynı merkezlerin açılması için şu anda çalışmalarımız devam ediyor. Geçtiğimiz yıl 207 bin denetim gerçekleştirdik.

Bizim denetim ve kontrollerdeki amacımızın bir hatayı, bir yanlış yakalamak ve ceza kesmek olmadığını ifade etmek istiyorum. Amacımız işini düzgün yapan, doğru yapan balıkçılarımızın hakkını korumak."

Bakan Yumaklı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulduğunu, Su Ürünleri Kanunu çalışmalarının tamamlandığını ve meclisin takdiriyle önümüzdeki dönemde hayata geçeceğini ifade etti.

Reislere de seslenen Yumaklı, "Sizlerle aynı yöne bakıyoruz. Bu manada hedefimiz belli. Daha güçlü balıkçı, daha güçlü sektör, daha verimli denizler ve elbette daha güçlü bir Türkiye. Bu hedefler doğrultusunda bizler gece gündüz sizlerle omuz omuza vererek çalışmaya devam edeceğiz." dedi.

DENİZİN VATANDAŞ BİLİMCİLERİ

Denizel hassas türler arasında yer alan keler balıklarının izlenmesi ve korunması için balıkçılarla yapılabilecek bir izleme çalışması önermek üzere yazmaya başladım. O sırada Gana'da balıkçılarla işbirliği içinde yapılmış güzel bir çalışmanın raporunu gördüm ve okudum. Anlatmak istediğim konunun benzerini aktif olarak hayata geçirmiş bu iyi örneği paylaşmaya karar verdim.

Türkiye'de de balıkçıların katkılarıyla veri toplanan proje örneklerimiz de var, bu çalışma şekli yaygınlaşıyor. "Vatandaş bilimi" olarak tüm dünyada yaygınlaşan bu çalışmalar, insanları bitkiler, hayvanlar ve yaşam alanları hakkında veri toplamaya ve bu verileri paylaşmaya davet ediyor. Bu ekip çalışması; bilim insanların çevresel değişimleri izlemesine, nadir türleri tespit etmesine ve daha birçok fayda sağlayarak doğayı geniş çapta korumasına yardımcı oluyor.

Gana Cumhuriyeti, Afrika kıtasının batısında, Gine körfezi ve Atlas Okyanusu kıyısında bir ülke.

Gana'daki "Denizin Vatandaş Bilimcileri" (**Citizen Scientists of the Sea**) girişimi; Environmental Justice Foundation (**EJF - Çevresel Adalet Vakfı**) tarafından yerel ortaklar ve Gana Balıkçılık Komisyonu ile birlikte başlatılan çevresel bir proje.

Bu girişim, balık stoklarını izlemek ve av yasağı dönemlerinde sürdürülebilir balıkçılık yönetimini desteklemek amacıyla, geleneksel yöntemlerle balıkçılık yapan balıkçılara biyolojik veri toplama konusunda eğitim vermekte.

Programın temel amacı, çökmüş durumdaki küçük pelajik balık popülasyonlarının yeniden canlandırılmasına yardımcı olmak için yerel ve küçük ölçekli balıkçıları okyanus bilimi çalışmalarına doğrudan dahil etmek. Balıkçılar bu çalışmada, balık ölçümü yapmayı, türleri tanımlamayı, biyolojik verileri kaydetmeyi ve önemli balık stoklarının cinsiyet ile gonad olgunluk evrelerini belirlemeyi öğreniyorlar. İşbirliği yapılan kurumlar arasında Balıkçılık Bilimsel Araştırma Bölümü ve yerel gruplar yer almakta. Katılımcılar, koruma kuralları hakkında güçlü bir bilimsel anlayış kazanıyor ve bu da düzenleyici kurumlara duyulan güvenin artmasını ve kıyı topluluklarında gönüllü uyumun güçlenmesine katkı sağlıyor.

Gana'nın deniz balıkçılığı kaynakları, ülke nüfusunun yaklaşık %10'u için bir geçim kaynağı oluşturmaktadır. Bu kaynaklar, ülkenin toplam balık üretiminin %80'ini karşılamakta ve 200'den fazla kıyı topluluğu için doğrudan gıda ve gelir kaynağı sağlamaktadır. Ancak, bildiğimiz gibi dünya genelinde aşırı avlanma sonucunda birçok deniz balıkçılığı faaliyeti çökmüş veya çökme noktasına geldi ve Gana da bu durumun dışında değil.

Gana'daki balıkçılık topluluklarının temel geçim kaynağı, "**halkın balığı**" olarak bilinen uskumru ve sardalya gibi küçük pelajik balıkların avcılığı. 2020 yılına gelindiğinde, endüstriyel trol filosu tarafından avlanan sardalyaların neredeyse %100'ü, yasal olarak kabul edilen asgari boy sınırının altındaydı. Bu balıkçılık faaliyeti, Gana'da yerel gıda güvenliği ve geçim kaynakları açısından hayati öneme sahip ancak çöküşün eşiğine gelindi. Gana'daki av yasağı dönemi uygulaması 2016'da tam bu noktada devreye girdi.

Balıkçılık kaynaklarının yönetimi, balık popülasyonlarının mevcut ve gelecek nesillerin geçim kaynaklarını ve gıda güvenliğini destekleyebilmesini sağlamak için genellikle bir dizi önlem gerektirir.

Aşırı avlanmayı ele almak için önemli bir önlem, belirli bir alanda veya tüm balıkçılık alanında belirli bir süre boyunca balıkçılık faaliyetlerini yasaklayan mevsimsel balıkçılık kısıtlamalarının uygulanmasıdır.

Mevsimsel kapanma veya kapalı sezon olarak da adlandırılan bu kısıtlamalar, balıklara üreme ve popülasyonu yenileme şansı vermek için genellikle yumurta bırakma döneminde uygulanır.

Sağlam bilimsel temellere dayalı ve doğru bir şekilde uygulanan bu tür kısıtlamalar, koruma faydaları sağlama ve balıkçılığı ekonomik olarak daha sürdürülebilir hale getirme potansiyeline sahiptir.

2023 yılından bu yana, Norveç tarafından finanse edilen Sürdürülebilir Okyanuslar Projesi, geleneksel balıkçıları biyolojik izlemeye aktif olarak dahil ederek av yasağı döneminin değerini daha iyi anlamak için Balıkçılık Komisyonu ile ortaklık kurdu. Seçilen balıkçılar, balık örneklemesi, veri toplama ve akran eğitimi çalışmalarına katkıda bulunan vatandaş bilimci olarak eğitildi.

EJF ekipleri, son üç yıldır bu projenin etkisini değerlendirmek için çalıştı ve Gana'daki sekiz kıyı topluluğunda 120 balıkçıyla av yasağı dönemindeki biyolojik izleme hakkında görüşme yapıldı.

Katılımcılar, av yasağı döneminin biyolojik izlemesine dahil olduktan sonra %80'inin bunun ardındaki bilimi anladığını ve balık popülasyonunun iyileşmesine katkıda bulunmaktan gurur duyduğunu bildirmiştir.

Katılımcı olarak balıkçılar, izleme çalışmasında çeşitli roller üstlendiler, analiz için balık teminine yardımcı olma, balıkların ölçülmesi, veri girişi ve diğer balıkçıları av yasağı dönemi hakkında bilgilendirme.

Balıkçıların büyük çoğunluğu balıkların ölçülmesi ve içlerinin temizlenmesi süreçlerinde yer aldı; bu da biyolojik göstergeleri bizzat gözlemlmelerine ve süreçleri daha iyi anlamalarına olanak tanıdı.

Balıkların çeşitli olgunluk evreleri hakkında iyi bir bilgi birikimine sahip oldular ve kendi meslektaşlarının da kapasite geliştirme çalışmalarına destek verebildiler.

EJF'nin Gana'daki Bilim ve Araştırma Müdürü Dr. Edna Quansah, kapsayıcılık projesi kapsamında balıkçı topluluklarıyla yakın bir iş birliği içinde çalıştı.

"Araştırmalarımız, av yasağı döneminin bilimsel açıdan gerekli olduğunu ve bizzat balıkçı toplulukları tarafından güçlü bir şekilde desteklendiğini açıkça ortaya koyuyor.

"Şimdi önümüzdeki fırsat; toplulukların bu politikaların şekillendirilmesi, uygulanması ve izlenmesi süreçlerine tam katılımını sağlayarak ve denetimlerin adil ve tutarlı olmasını temin ederek bu desteği daha da güçlendirmektir."

Kapsayıcılık projesinin bir sonucu olarak, EJF tarafından "vatandaş bilim insanı" olarak eğitilen 120 balıkçının neredeyse yarısı, düzenleyici kurumlara duydukları güvenin arttığını belirtti. Ayrıca balıkçıların %92'si güçlü bir bilimsel kavrayış sergilerken, %85'i gelecekteki eğitimlere katılma isteğini dile getirdi.

EJF'nin balıkçı topluluklarıyla yaptığı görüşmeler sırasında, balıkçılar av yasağı döneminin daha etkili, kapsayıcı ve sürdürülebilir hale getirilmesi için bir dizi öneride bulundular. Bunlar, Balıkçılık ve Su Ürünleri Bakanlığı ve Balıkçılık Komisyonu aracılığıyla Gana Hükümeti'ne sunulan önerilerin temelini oluşturmaktadır ve aşağıdaki maddeleri içermektedir:

Av yasağı dönemi duyurularının erken ve net bir şekilde yapılmasını sağlamak.

Yerel medya ve topluluk toplantıları aracılığıyla etkilenen topluluklardan daha fazla kişiye ulaşarak eğitim girişimlerini yoğunlaştırmak ve genişletmek. Biyolojik ve sosyo-ekonomik izlemeden elde edilen bulguları yaymak için yerel ağları ve toplantıları kullanmak.

Av yasağı döneminde balıkçıların mali zorluklarını hafifletmek için düşük faizli krediler (genellikle sıfır faiz oranıyla) sağlamayı düşünmek. Av yasağı döneminin ekolojik faydalarının gerçekten hissedilmesini sağlamak için yasadışı balıkçılığa karşı yaptırımları güçlendirmek. Yeni projelerin hazırlık aşamasında, balıkçıların "Vatandaş Bilimci" olarak katkı sağlayacakları işbirliklerini iyi tasarlamamız, birlikte daha etkin koruma yöntemleri geliştirmemize fırsat tanıyacaktır.

Ayşe Oruç

Deniz ve Yaban Hayatı Uzmanı
Su Ürünleri Mühendisi

Fotoğraflar: Citizen Scientists of the Sea Repot (2026), Environmental Justice Foundation (EJF) arşivi.

Sinop'ta Balıkçıların Talepleri ve Sektörün Gündemi Ele Alındı

2026-2027 balıkçılık sezonu öncesinde sektörün mevcut durumu, balıkçıların sahada karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen bölge toplantılarından biri Sinop'ta gerçekleştirildi. SÜR-KOOP'un da katılım sağladığı toplantıda, Sinoplu balıkçıların talep ve beklentileri doğrudan ilgili yetkililere aktarıldı.

Yeni av sezonunun başlamasına kısa bir süre kala, balıkçılık sektörünün sahadaki sorunlarının değerlendirilmesi ve balıkçıların talep ve beklentilerinin doğrudan ilgili kurumlara aktarılması amacıyla gerçekleştirilen bölge toplantıları devam ediyor. Bu kapsamda, **13 Ağustos 2026 tarihinde Sinop'ta**, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından sezon öncesi bölge toplantısı düzenlendi. Toplantıya SÜR-KOOP temsilcileri ile birlikte Sinoplu balıkçılar ve sektör paydaşları katıldı.

Balıkçıların sorunları doğrudan dinlendi

Toplantının açılış konuşmalarının ardından söz alan Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Avcılık ve Kontrol Daire Başkanı İlhan Üze, Sinoplu balıkçıların sorun, talep ve beklentilerini doğrudan dinledi.

Balıkçıların yönelttiği soruların cevaplandırıldığı toplantıda, yeni av sezonu öncesinde sahada yaşanan sorunlar ve uygulamada karşılaşılan güçlükler kapsamlı şekilde değerlendirildi.

Toplantı boyunca balıkçıların özellikle günlük faaliyetlerinde karşılaştıkları sorunlar, mevcut uygulamalara ilişkin değerlendirmeleri ve yeni av sezonuna yönelik beklentileri ilgili kurum yetkililerine aktarıldı.

Sahadan gelen talepler kayıt altına alındı

Toplantıda dile getirilen sorun ve talepler, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü personeli tarafından not alınarak ilgili konular hakkında değerlendirmelerde bulunuldu. Sektör temsilcileri açısından bu tür bölge toplantılarının önemine dikkat çekilirken, balıkçıların karşılaştığı sorunların doğrudan sahadan dinlenmesinin, uygulanacak düzenleme ve politikaların sektörün gerçek ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmesine katkı sağladığı ifade edildi.

SÜR-KOOP olarak, balıkçıların sorunlarının ilgili kurum ve yetkililere doğrudan aktarılabilirdiği bu tür istişare toplantılarının, kamu ile sektör arasındaki iletişimin güçlendirilmesi açısından önemli olduğu değerlendirildi.

DENİZİN UMUDU, BALIKÇIMIZIN EMEĞİ VE BİRLİKTE GELECEĞE

Değerli Balıkçılarımız, Kıymetli Sektör Paydaşlarımız,

Yeni bir av sezonunun daha başlangıcındayız. 15 Ağustos itibarıyla palamut av sezonunun açılması, yalnızca balıkçılarımız açısından değil; denizlerimizin bereketini sofralarımıza taşıyan tüm sektörümüz açısından önemli bir dönemin başlangıcını ifade ediyor.

Palamut, Karadeniz başta olmak üzere ülkemiz denizlerinde avcılığın önemli türlerinden biri. Her sezon olduğu gibi bu yıl da balıkçılarımız denize umutla, emekle ve büyük bir özveriyle açılıyor. Ancak bizler çok iyi biliyoruz ki balıkçılık yalnızca denize açılmaktan ve balık avlamaktan ibaret değildir. Balıkçımızın denize çıkabilmesi, avladığı ürünü değerinde pazarlayabilmesi ve emeğinin karşılığını alabilmesi için kıyıda ve denizde birçok şartın bir arada sağlanması gerekiyor.

Bu nedenle yeni sezonun başlangıcını değerlendirirken yalnızca av miktarlarına değil, balıkçımızın içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal şartlara da bakmamız gerekiyor.

BALIKÇININ SORUNUNU SAHADA DİNLEMELİK

SÜR-KOOP olarak çalışmalarımızın merkezinde her zaman balıkçımız bulunmaktadır. Balıkçımızın sorunlarını yalnızca raporlardan veya toplantı masalarından takip etmek yerine, mümkün olduğunca sahada görmek, yerinde dinlemek ve çözüm önerilerini doğrudan balıkçılarımızla birlikte oluşturmak gerektiğine inanıyorum.

Bu anlayışla gerçekleştirdiğimiz yerinde ziyaretlerde kooperatiflerimizin, bölge birliklerimizin ve balıkçılarımızın sorunlarını doğrudan kendilerinden dinliyoruz. Limanlarımızda, balıkçı barınaklarımızda ve deniz kıyısında balıkçımızın günlük yaşamına ve çalışma koşullarına şahit oluyoruz.

Her ziyaretimiz bize aynı gerçeği bir kez daha gösteriyor: Balıkçımızın sorunları birbirinden bağımsız değil. Akaryakıt ve işletme maliyetlerinden av araçlarının ve ekipmanların yenilenmesine, balıkçı barınaklarından pazarlama sorunlarına, avcılık düzenlemelerinden denetimlere kadar birçok konu birbiriyle bağlantılı.

Bu nedenle sektörümüzün geleceğine ilişkin atılacak adımların da bütüncül bir anlayışla ele alınması gerekiyor.

BALIKÇILIKTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE GEÇİM KAYGISI BİRLİKTE ELE ALINMALI

Bugün balıkçılığın en önemli meselelerinden biri, denizlerimizdeki canlı kaynakların sürdürülebilirliğini sağlarken balıkçımızın geçimini de güvence altına almaktır.

Sürdürülebilir balıkçılık elbette hepimizin ortak hedefidir. Denizlerimizi korumak, balık stoklarımızın devamlılığını sağlamak ve gelecek nesillere sağlıklı denizler bırakmak zorundayız. Ancak bunu yaparken geçimini yalnızca balıkçılıktan sağlayan insanlarımızın ekonomik gerçeklerini de göz ardı edemeyiz.

Balıkçımız denize açılırken yalnızca hava ve deniz şartlarıyla mücadele etmiyor. Artan maliyetler, ekipman giderleri, bakım ve onarım masrafları, pazarlama ve satış süreçleri gibi birçok ekonomik yükü de omuzlarında taşıyor.

Bu nedenle balıkçılık politikalarının oluşturulmasında sahadaki gerçeklerin dikkate alınması, karar alma süreçlerinde balıkçılarımızın ve onların temsilcilerinin görüşlerinin daha güçlü şekilde değerlendirilmesi büyük önem taşıyor.

Biz **SÜR-KOOP** olarak, balıkçımızın yanında olmayı yalnızca sorun ortaya çıktığında değil, her aşamada sorumluluğumuz olarak görüyoruz.

BALIKÇI BARINAKLARI, BALIKÇININ EVIDİR

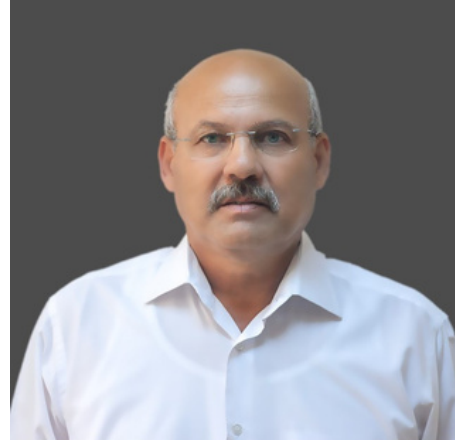
Sahadaki ziyaretlerimiz sırasında üzerinde özellikle durduğumuz konulardan biri de balıkçı barınaklarımızdır.

Balıkçı barınakları, balıkçımızın denize açıldığı ve geri döndüğü alanlar olmanın çok ötesindedir. Buralar balıkçının çalışma alanı, teknesinin güvenli limanı ve çoğu zaman sosyal yaşamının merkezidir.

Bu nedenle balıkçı barınaklarının yönetimi, işletilmesi, altyapısı ve geleceği doğrudan balıkçımızın geleceğiyle ilgilidir.

Barınaklarımızın fiziki altyapılarının güçlendirilmesi, ihtiyaçlarının doğru şekilde belirlenmesi ve balıkçımızın faaliyetlerini sürdürebileceği güvenli ve işlevsel alanlara dönüştürülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bu konuda yürütülen çalışmaların ve yapılan değerlendirmelerin temelinde balıkçımızın menfaatinin bulunması gerektiğini her fırsatta ifade ediyoruz.

Ramazan ÖZKAYA

SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Başkanı

KOOPERATİFLERİMİZİN GÜCÜ, BALIKÇIMIZIN GÜCÜDÜR

Balıkçılık sektörünün geleceğinde kooperatiflerimizin çok önemli bir yeri bulunmaktadır.

Kooperatifçilik; küçük ölçekli balıkçının tek başına karşı karşıya kalabileceği ekonomik ve idari sorunlara karşı birlikte hareket edebilmesini, ürününü daha güçlü şekilde pazarlayabilmesini ve karar alma süreçlerinde daha güçlü bir temsil elde edebilmesini sağlayan önemli bir yapıdır.

Bu nedenle kooperatiflerimizin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, ortaklarımızın kooperatifçilik bilincinin güçlendirilmesi ve genç balıkçılarımızın sektöre kazandırılması bizim için öncelikli konular arasındadır.

SÜR-KOOP olarak amacımız yalnızca bugünün sorunlarına çözüm aramak değil, Türk balıkçılığının geleceğini de bugünden inşa etmektir.

YENİ SEZONA UMUTLA BAKIYORUZ

15 Ağustos itibarıyla başlayan palamut av sezonunun, sezonun ilk günlerinden itibaren denizlerimizde bereketli geçmesi bizleri ayrıca memnun ediyor. Balıkçılarımızın denize açılmasıyla birlikte özellikle palamut avcılığında görülen bolluk, sektörümüz açısından umut verici bir tablo ortaya koyuyor. Balıkçılarımızın ağlarının palamutla dolması, hem emeklerinin karşılığını almaları hem de vatandaşlarımızın uygun fiyatlarla kaliteli ve taze balığa ulaşabilmesi açısından sevindirici bir gelişmedir.

Sezonun başlangıcından bu yana gözlemlediğimiz av miktarları ve balıkçılarımızdan aldığımız bilgiler doğrultusunda, son yıllarla kıyaslandığında bu yıl denizlerimizde en fazla palamut avlanan sezonlardan birinin yaşanacağını tahmin ediyoruz. Bu durum, ekmeğini denizden kazanan balıkçılarımızın yeni sezona daha büyük bir umutla bakmasını sağlıyor.

Elbette bu bereketin sürdürülebilir olması ve gelecek yıllarda da denizlerimizde aynı bolluğun devam etmesi hepimizin ortak sorumluluğudur. Bugünün bereketini geleceğe taşıyabilmek için deniz kaynaklarımızı korumalı, kurallara uygun ve sürdürülebilir avcılığı hep birlikte desteklemeliyiz.

Bizim için bereket yalnızca denizden daha fazla balık çıkması değildir. Bereket; balıkçımızın emeğinin karşılığını alması, ailesinin geçimini güven içinde sağlayabilmesi, gençlerimizin balıkçılığa umutla bakabilmesi ve denizlerimizin gelecek nesillere sağlıklı şekilde aktarılmasıdır.

Bu hedeflere ulaşabilmek için kamu kurumlarımız, kooperatiflerimiz, bölge birliklerimiz, bilim insanlarımız ve sektörün tüm paydaşlarıyla birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

Bizim gücümüz, balıkçımızdan ve teşkilatımızın birlikteliğinden geliyor. Sahada olmaya, balıkçımızı dinlemeye, sorunları yerinde tespit etmeye ve çözüm önerilerimizi ilgili mercilere taşımaya devam edeceğiz.

Denizlerimiz bize yalnızca bugünümüzü değil, geleceğimizi de emanet ediyor. Bu emaneti korumak hepimizin sorumluluğudur.

Yeni av sezonunun başta tüm balıkçılarıma, ailelerine, kooperatiflerimize ve sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum.

Vira bismillah...

Denizimiz bereketli, ağlarımız dolu, yolumuz açık olsun.

Ramazan ÖZKAYA

SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Başkanı

Samsunlu Kadınlar Balıkçılığın Geleceği İçin Bir Araya Geldi

Kadın Balıkçılar Derneği tarafından S.S. Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği iş birliğinde yürütülen “Kadın Balıkçılar: Geçmişin Gücü ile Geleceğe Yön Vermek” projesi kapsamında panel, kooperatifçilik ve uygulamalı balık konservesi eğitimleri düzenlendi. Bu çalışmalar, kadınların aile balıkçılığındaki emeğini görünür kılarken yerel balıkların katma değerli ürünlere dönüştürülmesine yönelik yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.

Kızılırmak Deltası ve çevresinde yaşayan kadın balıkçıların, balıkçı ailelerinin ve su ürünleri kooperatifleriyle ilişkili kadınların sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilmesini amaçlayan proje kapsamında “Samsunlu Kadınlar Denizi Konuşuyor” başlıklı panel gerçekleştirildi.

Samsun Büyükşehir Belediyesinin katkılarıyla düzenlenen panelde deniz ve göl balıkçılığı yapan kadınlar, balıkçı eşleri ve kızları, kooperatif temsilcileri, kamu kurumları, yerel yönetimler, su ürünleri sektöründe yönetimde olan kadınlar ve sivil toplum kuruluşları bir araya geldi. Samsun’un farklı bölgelerinden gelen kadınlar, balıkçılıktaki deneyimlerini, karşılaştıkları sorunları, deneyimleri ve beklentilerini kendi sözleriyle anlattı.

Panelde yapılan konuşmalar, kadınların balıkçılığa çoğu zaman görünmeyen ancak son derece değerli bir emekle katkı sunduğunu bir kez daha gösterdi. Bu emeğin yalnızca “balıkçıya yardım” olarak görülmemesi, aile balıkçılığının devamını sağlayan üretimin önemli bir parçası olarak kabul edilmesi gerektiği belirtildi.

Kadınların kooperatiflerde ve balıkçılıkla ilgili karar alma süreçlerinde daha fazla yer almasının sektörü güçlendireceğine dikkat çekildi.

Proje çalışmalarının önemli çıktılarından biri de Samsun’un farklı bölgelerinden kadınların katkısıyla hazırlanan ortak manifesto oldu. Manifestoda kadınların balıkçılık sektöründeki emeğinin tanınması, mesleki ve sosyal haklarının geliştirilmesi, kooperatiflerde daha fazla temsil edilmesi ve ürün işleme ile pazarlama çalışmalarının desteklenmesi yönündeki ortak taleplere yer verildi. Hazırlanan manifesto, ilgili üst kuruluşlar ve kamu kurumlarıyla paylaşıldı. Böylece kadın balıkçıların görüş ve taleplerinin karar alma süreçlerine taşınması için önemli bir adım atıldı.

Projenin bir diğer çalışması, sahada gerçekleştirilen uygulamalı cam kavanozda balık konservesi eğitimleri oldu. Eğitimler; S.S. Yörükler Su Ürünleri Kooperatifi, S.S. Engiz Kadın Kooperatifi, yerel yönetimler ve ilgili kamu kurumlarının desteğiyle iki aşamada düzenlendi. Eğitimlere balıkçı ailelerinin yanı sıra köy halkı da katıldı. Eğitimlerde Kızılırmak Deltası ve çevresinde avlanan yerel balıkların hijyen ve gıda güvenliği kurallarına uygun biçimde işlenmesi, cam kavanozda saklanması ve katma değerli ürüne dönüştürülmesi uygulamalı olarak gösterildi. Katılımcılar, balığın yalnızca taze olarak satılmasının dışında, işlenerek daha uzun süre saklanabilen bir ürüne dönüştürülmesi konusunda bilgi ve deneyim kazandı.

Dr. Huriye GÖNCÜOĞLU BODUR
Ege Üniversitesi
Su Ürünleri Fakültesi Öğretim Üyesi

Eğitimler; avlanan balığın ekonomik değerinin artırılması, ürün kayıplarının azaltılması, satış süresinin uzatılması ve balıkçı aileleri için artı gelir olanaklarının geliştirilmesi

açısından önem taşıyor. Kadınların ürün işleme, paketlenme ve pazarlama süreçlerinde daha etkin görev alması da ailelerin ekonomik gücünü ve yerel üretimi destekliyor.

Panel ile eğitimlerin birbirini tamamlayacak şekilde yürütülmesi, kadınların yalnızca sorunlarını anlatan katılımcılar olarak değil, çözüm geliştiren ve üretime değer katan kişiler olarak sürecin içinde yer almasını sağladı. Proje sırasında kurulan iletişim ağı, farklı balıkçı yerleşimlerinde yaşayan kadınların bilgi ve deneyim paylaşımını sürdürmesi için de güçlü bir zemin oluşturdu.

“Kadın Balıkçılar: Geçmişin Gücü ile Geleceğe Yön Vermek” projesi, yerel bilgi ile uygulamalı eğitimi buluşturarak kadınların balıkçılık sektöründeki görünürliğini artırdı. Aynı zamanda balıkçı ailelerinin ekonomik kapasitesinin geliştirilmesine ve küçük ölçekli balıkçılığın sürdürülebilirliğine katkı sundu. Proje kapsamında alanda gerçekleştirilen tüm faaliyetler, balıkçıların ve ailelerinin kendi ihtiyaçlarını dile getirdiği ve çözüm geliştirme sürecine katıldığı topluluk temelli balıkçılık yaklaşımının yerel düzeyde uygulanması açısından bir başarı örneği oluşturmıştır.

SÜR - KOOP'ta 6/1 Numaralı Tebliğ Düzenleme Talepleri Bölge Birlikleriyle Değerlendirildi

Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen 6/1 numaralı Tebliğ'e yönelik sahadan gelen talepler, SÜR - KOOP'un koordinasyonunda düzenlenen toplantıda bölge birlikleri ve akademisyenlerin katılımıyla kapsamlı şekilde ele alındı. Toplantıda dile getirilen görüş ve öneriler raporlanarak ilgili kurumlarla paylaşılacak üzere kayıt altına alındı.

SÜR - KOOP tarafından, 7 Mayıs 2026 Perşembe günü, ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen 6/1 numaralı Tebliğ'e ilişkin değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya SÜR - KOOP bünyesinde faaliyet gösteren bölge birliklerinin başkanları ile alanında uzman akademisyenler katılım sağladı. Toplantının temel amacı, balıkçılarımızın uygulamada karşılaştıkları sorunların doğrudan sahadan alınan bilgiler doğrultusunda değerlendirilmesi ve 6/1 numaralı Tebliğ'e yönelik düzenleme taleplerinin ortak bir zeminde ele alınması oldu. Bu kapsamda mevcut düzenlemelerin uygulamadaki etkileri, bölgesel farklılıklar ve balıkçılık faaliyetlerinin sürdürülebilir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacak öneriler ayrıntılı olarak görüşüldü.

Bilimsel katkı sunmak amacıyla toplantıya katılan **Prof. Dr. Göktüğ Dalgıç** ve **Prof. Dr. Hasan Hüseyin Atar**, bölge birlikleri tarafından dile getirilen talepleri teknik ve bilimsel açıdan değerlendirerek önerilerini paylaştılar. Yapılan değerlendirmelerde, su ürünleri stoklarının korunması ile balıkçılık faaliyetlerinin ekonomik sürdürülebilirliğinin birlikte ele alınmasının önemine dikkat çekildi.

Toplantıya **Adana, Antalya, Artvin-Rize, Çanakkale, Doğu Karadeniz, Hatay, İstanbul, İzmir, Muğla, Sinop, Tekirdağ, Balıkesir ve Samsun Bölge Birlik Başkanları** katılarak temsil ettikleri bölgelerde faaliyet gösteren balıkçılarımızın taleplerini ve önerilerini ayrıntılı şekilde aktardı. Bölgesel koşulların birbirinden farklılık gösterdiği vurgulanırken, hazırlanacak düzenlemelerde bu farklılıkların dikkate alınmasının sektör açısından önemli olduğu ifade edildi.

Toplantı boyunca dile getirilen tüm görüş ve öneriler kayıt altına alınarak kapsamlı bir değerlendirme raporuna dönüştürüldü. Hazırlanan raporun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına sunularak, önümüzdeki dönemde yürütülecek mevzuat çalışmalarına katkı sağlaması hedefleniyor.

SÜR - KOOP, su ürünleri sektörünün en önemli paydaşlarından biri olarak, balıkçılarımızın sahadan gelen görüşlerini ilgili mercilere ulaştırmayı, sektörün ortak menfaatlerini bilimsel veriler ışığında savunmayı ve sürdürülebilir balıkçılık politikalarının oluşturulmasına katkı sunmayı kararlaştırarak sürdürmektedir. Bölge birlikleriyle düzenli olarak gerçekleştirilen istişare toplantıları, sektörün ihtiyaçlarının doğru şekilde tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin ortak akılla geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda SÜR - KOOP, üreticilerimizin sesi olmaya, su ürünleri sektörünün gelişimine katkı sağlayacak çalışmaları desteklemeye ve sürdürülebilir balıkçılığın geleceği için tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir.

Toplantı boyunca dile getirilen tüm görüş ve öneriler kayıt altına alınarak kapsamlı bir değerlendirme raporuna dönüştürüldü. Hazırlanan raporun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına sunularak, önümüzdeki dönemde yürütülecek mevzuat çalışmalarına katkı sağlaması hedefleniyor.

www.sur.koop

**SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE**

/surkoopekutuphane

/surkoopekutuphane

/surkoop

@surkoopekutuphane

SÜR-KOOP'TAN SİNOP'TA KAPSAMLI TEMASLAR

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SÜR-KOOP) Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri, Sinop'ta gerçekleştirdikleri temaslar kapsamında önemli ziyaretlerde bulundu.

SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Başkanı **Ramazan ÖZKAYA** ve Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulu üyeleri, Sinop'ta kamu, yerel yönetim ve akademi temsilcileriyle bir araya gelerek su ürünleri sektörünün mevcut durumu ve sektörün geleceğine yönelik değerlendirmelerde bulundu.

Gerçekleştirilen ziyaretler kapsamında **Sinop Valisi Sayın Mustafa ÖZARSLAN**, **Sinop Belediye Başkanı Sayın Metin GÜRBÜZ** ve **Sinop Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şakir TAŞDEMİR** makamlarında ziyaret edildi.

Görüşmelerde; ülke ve Sinop balıkçılığının mevcut durumu, balıkçıların karşılaştığı sorunlar, sektörün geliştirilmesine yönelik çalışmalar ve balıkçıların beklentileri ele alındı. Ayrıca balıkçılarımızın çalışma koşullarının iyileştirilmesi, Sinop'ta balıkçılığın daha güçlü ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması ve sektörün geleceğine yönelik yapılacak çalışmalar değerlendirildi.

Sinop Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şakir TAŞDEMİR ile gerçekleştirilen görüşmede ise **üniversite-sektör iş birliği** kapsamında yürütülebilecek çalışmalar, akademik bilgi ve tecrübenin sektöre aktarılması ve su ürünleri sektörünün gelişimine katkı sağlayabilecek ortak faaliyetler üzerinde görüş alışverişinde bulunuldu.

SÜR-KOOP Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri, balıkçılığın geleceğine yönelik çözüm odaklı çalışmaların ve sektörün tüm paydaşlarıyla iş birliğinin önemine dikkat çekerek,

sahada ve balıkçının yanında olmaya devam edeceklerini ifade etti.

SÜR-KOOP heyeti, gerçekleştirilen görüşmeler kapsamında gösterdikleri yakın ilgi, nazik kabulleri ve misafirperverlikleri için **Sinop Valisi Sayın Mustafa ÖZARSLAN'a**, **Sinop Belediye Başkanı Sayın Metin GÜRBÜZ'e** ve **Sinop Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şakir TAŞDEMİR'e** teşekkür etti.

GFCM HEYETİNDEN SÜR-KOOP'A ZİYARET

Karadeniz Balıkçılığının Geleceği ve GEF-BS Projesi Bölge Birlik Başkanlarıyla Değerlendirildi

SÜR-KOOP Merkez Birliği, 6 Mayıs 2026 tarihinde Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) temsilcilerini ağırladı. Gerçekleştirilen toplantıda Karadeniz'de yürütülen GEF-BS Projesi, **BlackSea4Fish** girişimi kapsamında sürdürülen çalışmalar ve bölgedeki sürdürülebilir balıkçılık uygulamaları ele alınırken, bölge birlik başkanlarıyla kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirildi.

Karadeniz'e Yönelik Uluslararası İş Birliği Masaya Yatırıldı

SÜR-KOOP Merkez Birliği ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya, Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) adına Timuçin Dinçer, Prof. Dr. Gökhan Gökçe, Prof. Dr. Hüseyin Özbilgin ve Yunus Emre Fakioğlu katılım sağladı. Toplantıda SÜR-KOOP'a bağlı bölge birlik başkanları da hazır bulunarak Karadeniz balıkçılığının mevcut durumu ve geleceğine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

GFCM uzmanları tarafından katılımcılara, Karadeniz'de sürdürülebilir balıkçılık yönetiminin geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar hakkında kapsamlı bilgiler aktarılırken, GFCM bünyesinde faaliyet gösteren **BlackSea4Fish** ekibinin çalışmaları tanıtıldı. Program kapsamında özellikle Karadeniz'e yönelik geliştirilen uluslararası projeler, bölgesel iş birlikleri ve bilimsel araştırmalar hakkında bilgi paylaşımında bulunuldu.

GEF-BS Projesi Kapsamındaki Deniz Salyangozu Değer Çalışmaları Değerlendirildi Zinciri Analizi Ele Alındı

Toplantının ana gündem maddelerinden birini Karadeniz'de uygulanmakta olan **GEF-BS (Global Environment Facility – Black Sea)** Projesi oluşturdu. Proje kapsamında yürütülen faaliyetler detaylı şekilde değerlendirilirken, sürdürülebilir balıkçılık yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması ve denizel ekosistemlerin geleceğine yönelik yürütülen çalışmalar hakkında katılımcılar bilgilendirildi.

Uzmanlar tarafından özellikle nesli tehdit altında bulunan **mersin balıkları** ile Karadeniz ekosisteminde önemli bir yere sahip **köpekbalıkları** için yürütülen farkındalık faaliyetleri hakkında sunum gerçekleştirildi. Bu çalışmaların yalnızca türlerin korunmasına değil, aynı zamanda balıkların bilinçlendirilmesine ve sürdürülebilir avcılık anlayışının geliştirilmesine de önemli katkılar sağladığı ifade edildi.

Toplantıda ayrıca denizel biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik uluslararası uygulamalar ve bölgesel iş birliklerinin önemi üzerinde duruldu.

Program kapsamında değerlendirilen bir diğer önemli konu ise deniz salyangozu değer zinciri analizi oldu.

Karadeniz balıkçılığı açısından ekonomik değeri yüksek türlerden biri olan deniz salyangozunun avcılıktan ihracata kadar uzanan üretim zincirinin analiz edilmesine yönelik yürütülen çalışmalar hakkında katılımcılara bilgi verildi. Yapılan değerlendirmelerde; avcılık faaliyetleri, işleme süreçleri, pazarlama yapısı ve ihracat potansiyelinin bütüncül bir yaklaşımla incelenmesinin sektörün sürdürülebilir gelişimi açısından önem taşıdığı belirtildi.

Bu çalışmaların, sektörün mevcut durumunun ortaya konulmasının yanı sıra balıkçı kooperatiflerinin üretim ve pazarlama süreçlerindeki rolünün güçlendirilmesine de katkı sağlayacağı ifade edildi.

Bölge Birlik Başkanlarının Görüşleri Paylaşıldı

Toplantıda söz alan bölge birlik başkanları, Karadeniz'de faaliyet gösteren balıkçı kooperatiflerinin karşılaştıkları

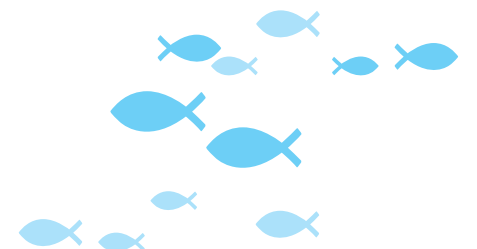
güncel sorunları, sahadaki uygulamaları ve çözüm önerilerini GFCM uzmanlarıyla paylaşma fırsatı buldu.

Karşılıklı görüş alışverişi şeklinde gerçekleştirilen toplantıda, balıkçı örgütlerinin uluslararası projelerde daha etkin yer almasının önemine dikkat çekilirken, bilimsel çalışmalar ile sahadan elde edilen tecrübelerin birlikte değerlendirilmesinin sürdürülebilir balıkçılık politikalarının oluşturulmasına önemli katkılar sağlayacağı vurgulandı.

Uluslararası İş Birliği Güçleniyor

SÜR-KOOP Merkez Birliği, ulusal ve uluslararası kurumlarla yürüttüğü iş birlikleri sayesinde Türk balıkçılığının gelişimine katkı sunmaya devam ediyor.

GFCM heyetiyle gerçekleştirilen toplantı; Karadeniz'de yürütülen bilimsel çalışmaların paylaşılması, bölgesel sorunların değerlendirilmesi ve balıkçı kooperatiflerinin uluslararası projelere daha aktif katılımının desteklenmesi açısından verimli geçti. SÜR-KOOP, sürdürülebilir balıkçılığın geliştirilmesi, su ürünleri kooperatiflerinin kurumsal kapasitesinin artırılması ve sektörün uluslararası platformlarda daha güçlü temsil edilmesi amacıyla çalışmalarını kararlılıkla sürdürmeye devam edecektir.

Sürdürülebilir Balıkçılık Yönetiminde Kota Sistemleri:

Bilimsel Temeller, Yönetim Yaklaşımları ve Türkiye Uygulamaları

Balıkçılık kaynakları, insanların uzun süredir yararlandığı ancak yönetimi son derece karmaşık olan doğal kaynaklardır. Bunun temel nedeni, balık stoklarının dinamik bir yapıya sahip olması ve hareketli olması, stokların çoğunlukla birden fazla kullanıcı tarafından paylaşılması ve kaynak üzerindeki kullanımın diğer kullanıcıların fırsatlarını doğrudan etkileyebilmesidir. Bu özellikler, balıkçılık kaynaklarının klasik anlamda özel mülkiyete konu olan taşınmaz veya üretim araçlarından önemli ölçüde farklı olduğunu göstermektedir.

Geleneksel balıkçılık yönetiminde sürdürülebilir balıkçılığı sağlayabilmek için kullanılan temel yaklaşım, devlet tarafından belirlenen teknik ve idari düzenlemeler aracılığıyla genellikle balık avcılığının sınırlandırılması şeklinde olmuştur. Av araçlarının özellikleri, tekne boyu, motor gücü, av sezonu, asgari avlanabilir boy, kapalı alanlar ve izin sistemleri bu yaklaşımın başlıca araçlarıdır. Bununla birlikte, yalnızca girdi ve teknik düzenlemelere dayalı yönetim sistemlerinin, özellikle balıkçılık kapasitesinin arttığı durumlarda, aşırı avcılığı ve kapasite fazlasını önlemede her zaman yeterli olmadığı bilinmektedir.

Balıkçılığın en eski geleneklerinden biri, denizlerdeki balıkçılık kaynaklarına sınırsız erişim hakkının bulunmasıdır (Pearse, 1994). Modern balıkçılık yönetiminin gelişiminde en önemli sorunlarından biri işte bu “sınırsız erişim” veya yaygın kullanımı olan diğer bir ifade ile “açık erişim” koşullarıdır. Açık erişimli bir balıkçılıkta kaynağa erişim büyük ölçüde serbest olduğundan, bireysel balıkçı açısından kaynağı korumanın sağlayacağı uzun vadeli fayda ile bugün daha fazla avlanmanın sağlayacağı kısa vadeli fayda arasında önemli bir uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır. Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, bu uyumsuzluk açık olarak bireysel çıkarlarla ortak kaynakların sürdürülebilir kullanımı arasındaki çıkar çatışmasıdır.

Balıkçı, kendi avını artırdığında elde edeceği ekonomik faydanın büyük bölümünü kendisi elde ederken, stok üzerindeki olumsuz etkinin maliyeti diğer balıkçılarla paylaşılır. Böyle bir durumda bireysel olarak rasyonel olan davranış, toplumsal açıdan kaynakların aşırı kullanımına yol açmaktadır.

Balıkçılık yönetiminde bu sorunu çözmek için 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren balıkçılık kaynaklarına erişimin “haklar” aracılığıyla düzenlenmesi giderek daha fazla gündeme gelmiştir. Bu kapsam da öncelikle lisans sınırlamaları ve sınırlı giriş sistemleri geliştirilmiş, daha sonra av miktarının doğrudan sınırlandırıldığı kota sistemlerine geçilmiştir. Böylece açık erişimden sınırlı erişime ve daha sonra bireysel veya kolektif kullanım haklarına doğru bir gelişim yaşanmıştır.

BALIKÇILIK YÖNETİMİNDE KOTA UYGULAMASI

Hak temelli balıkçılık yönetiminin en bilinen araçlarından biri kota sistemleri, özellikle de Bireysel Devredilebilir Kotalar (Individual Transferable Quotas – ITQs), olarak kabul edilmektedir (Squires et al., 1995). Kota sisteminde öncelikle belirli bir stok veya balıkçılık için **Toplam İzin Verilebilir Av Miktarı (Total Allowable Catch – TAC)** belirlenmesi gerekmektedir. Daha sonra bu toplam miktarın belirli bir bölümü bireysel balıkçılara, teknelere, veya bazı sistemlerde balıkçı kooperatiflerine tahsis edilebilmektedir. Hakkın devredilebilir olması durumunda kota sahipleri haklarını belirli koşullar altında satın alabilir, satabilir veya kiralayabilir.

Kota sistemi uygulamasının ardındaki temel düşünce, balıkçının yalnızca bugün elde edeceği geliri değil, gelecekte kaynaktan sağlayacağı ekonomik faydayı da dikkate almasını sağlayacak bir teşvik mekanizması oluşturmaktır.

Böylece balıkçının elde edeceği gelir ile balık kaynağının korunması arasında daha güçlü bir bağ kurulması amaçlanmaktadır. Kota sisteminin temel yaklaşımı, balıkçının gelecekte de belirli bir kota hakkına sahip olması, balık stoklarının korunmasını kendi ekonomik çıkarıyla doğrudan ilişkilendirmektedir. Bu çerçevede, iyi tasarlanmış bir kota sisteminin iki temel amacı bulunmaktadır:

1. Balıkçıların mümkün olan en kısa sürede daha fazla av elde etmeye çalıştığı “yarışarak avlanma” davranışını azaltmak,
2. Balıkçılık kapasitesinin ekonomik açıdan daha etkin kullanılmasını sağlamak.

Nitekim, kota sistemlerinin uygulandığı bazı ülkelerde balıkçılıktaki kapasite fazlalığının azaltılması ve ekonomik kârlılığın artırılması açısından olumlu sonuçlar verdiği görülmüştür. (Soliman, 2014; Garcia et., 2018). Örneğin Norveç’te uygulanan bireysel devredilebilir kota sistemi kapsamında kota transferlerinin bazı teknelerin balıkçılıktan çekilmesiyle sonuçlanması, aktif tekne sayısının ve buna bağlı olarak filo kapasitesinin azalmasına katkı sağlamıştır. Zhang et al. (2018), Norveç balıkçılık filosu üzerine yaptıkları ekonometrik analiz sonucunda, kapasite ayarlaması ile gemilerin finansal performansı arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, kota sistemlerinin yalnızca biyolojik kaynakların kullanımını sınırlandıran bir araç değil, aynı zamanda balıkçılık filosundaki kapasite fazlalığının giderilmesi ve ekonomik etkinliğin artırılması açısından da önemli bir yönetim aracı olabileceğini göstermektedir. Kota sistemlerinin bir diğer önemli avantajlarından biri, balıkçıların belirli bir av dönemi içerisinde mümkün olduğunca fazla av elde etmeye yöneldiği “yarışarak avlanma” eğilimini azaltabilmesidir.

Açık erişimin devam ettiği veya yönetimin ağırlıklı olarak av sezonlarının sınırlandırılmasına dayandığı sistemlerde, balıkçılar kendilerine ayrılan zaman içerisinde daha fazla av elde edebilmek amacıyla tekne boyutunu, motor gücünü, av araçlarının miktar ve kapasitesini artırma eğilimine girebilmektedir. Bu süreç, bireysel işletmeler açısından rasyonel bir ekonomik davranış olmakla birlikte, balıkçılık filosunun toplam kapasitesinin kaynakların sürdürülebilir üretim kapasitesinin üzerine çıkmasına neden olabilmektedir.

Prof. Dr. Adnan TOKAÇ
Ege Üniversitesi
Su Ürünleri Fakültesi

Türkiye balıkçılığının gelişim sürecinde de benzer bir kapasite artışı uzun yıllar boyunca gözlenmiştir. Özellikle gırgır filosunda tekne boyutlarının ve taşıma kapasitelerinin artması, teknolojik donanımın gelişmesi ve av gücünün yükselmesi, balıkçılık filosunun önemli ölçüde büyümesine yol açmıştır. Benzer şekilde, bazı trol teknelerinin de ulusal sulardaki mevcut balıkçılık olanaklarının ötesinde faaliyet gösterebilecek kapasiteye ulaşması, filonun bir bölümünün zaman içerisinde uluslararası sulara ve başta Batı ve Doğu Afrika olmak üzere farklı ülke sularına yönelmesini beraberinde getirmiştir.

Bu durum, balıkçılık yönetiminde yalnızca av miktarının sınırlandırılmasının değil, filo kapasitesi ile mevcut balıkçılık kaynaklarının üretim kapasitesi arasındaki dengenin de gözetilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Başka bir ifadeyle, balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından yalnızca “**ne kadar avlanacağı**” değil, bu av miktarını gerçekleştirmek üzere “**ne büyüklükte ve kapasitede bir filoya ihtiyaç olduğu**” da temel bir yönetim konusu olarak ele alınmalıdır. Kota ve hak temelli yönetim yaklaşımları bu açıdan, balıkçılık kapasitesinin kontrol altına alınması ve balıkçılık faaliyetlerinin kaynakların uzun dönemli üretim kapasitesiyle uyumlu hale getirilmesi bakımından önemli bir yönetim aracı olabilir.

Bununla birlikte, kota uygulamalarının balıkçılık sektörü üzerindeki sosyal sonuçlarının her zaman olumlu olmayabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle devredilebilir kotaların serbestçe alınıp satılabildiği sistemlerde, zaman içerisinde kotaların ekonomik gücü ve yatırım kapasitesi yüksek balıkçılar veya işletmelerde yoğunlaşması, sektörde rekabetin zayıflamasına ve tekelleşme eğiliminin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu durum, küçük ölçekli balıkçıların kota edinme veya mevcut faaliyetlerini sürdürme imkânlarını sınırlandırarak, bazı balıkçıların sektörden çekilmesine ve geleneksel balıkçılık faaliyetlerinin zayıflamasına yol açabilmektedir. Dolayısıyla kota sistemlerinin başarısı yalnızca biyolojik sürdürülebilirlik ve ekonomik etkinlik açısından değil, aynı zamanda **kotaların adil dağılımı, küçük ölçekli balıkçılığın korunması ve kıyı topluluklarının sosyal ve ekonomik yapısının sürdürülebilirliği** açısından da değerlendirilmelidir.

Bazı Avrupa ülkelerinde balıkçılık, balıkçıların oluşturduğu mesleki birlikler tarafından düzenlenmiştir. Fransa'nın Akdeniz kıyısındaki limanlarında faaliyet gösteren *prud'homies* adı verilen balıkçı birlikleri en az bin yıldır varlığını sürdürmekte olup, benzer örgütlenmeler İspanya ve İtalya'da da geçmişte var olmuş ve günümüzde de faaliyetlerini sürdürmektedir (Pearse, 1980b). Balıkçılığa erişimin yerel düzeyde düzenlenmesine ilişkin daha yakın dönemli örnekler ise Türkiye'de

(Berkes, 1986) ve New England ile Nova Scotia'da (Charles, 1988b) rastlanmaktadır.

Kota sistemine dayalı hak temelli bir balıkçılık yönetiminde devletin rolü ortadan kalkmamakta, aksine daha kapsamlı ve stratejik bir nitelik kazanmaktadır. Geleneksel balıkçılık yönetiminde av araçları, av sezonları, av sahaları, tekne özellikleri ve minimum avlanabilir boy gibi çok sayıda teknik düzenleme doğrudan yönetim otoritesi tarafından belirlenirken, kota sisteminde yönetimin temel görevi, balıkçılık faaliyetlerinin bilimsel olarak belirlenen kaynak kapasitesi içerisinde yürütülmesini sağlayacak hukuki, kurumsal ve ekonomik çerçeveyi oluşturmaktır.

Bu kapsamda öncelikle balık stoklarının mevcut durumu ve sürdürülebilir avlanma kapasitesi bilimsel veriler doğrultusunda ortaya konulmalı ve buna bağlı olarak **Toplam İzin Verilebilir Av Miktarı (TAC)** belirlenmelidir. Belirlenen toplam av miktarının hangi kriterlere göre, hangi kullanıcı gruplarına ve ne ölçüde tahsis edileceği ise şeffaf ve öngörülebilir bir hak tahsis sistemi içerisinde düzenlenmelidir. Hakların hukuki niteliğinin belirlenmesi, kullanım sürelerinin ve koşullarının tanımlanması, kotaların devri veya transferine ilişkin kuralların oluşturulması da yönetim otoritesinin temel sorumlulukları arasında yer almaktadır.

Bunun yanında, kota sisteminin etkin biçimde uygulanabilmesi için izleme, kontrol ve gözetim mekanizmalarının güçlü bir şekilde işletilmesi gerekmektedir. Gerçekleşen av miktarlarının doğru ve zamanında kayıt altına alınması, tahsis edilen kotalara uyulup uyulmadığının

denetlenmesi ve yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlemelere aykırı avcılığın önlenmesi, sistemin güvenilirliği açısından büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda balıkçılık faaliyetlerinin hedef türler üzerindeki etkilerinin yanı sıra hedef dışı türler, habitatlar ve genel ekosistem üzerindeki etkilerinin de düzenli olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

BALIKÇILIK YÖNETİMİNDE; KOTA UYGULAMALARI VE TÜR BALIKÇILIĞI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye'de balıkçılık yönetimi uzun yıllar boyunca ağırlıklı olarak **lisanslama, av sezonlarının ve yasak dönemlerin belirlenmesi,**

minimum avlanabilir boy sınırlamaları, av araçlarına ilişkin teknik düzenlemeler, av sahalarının sınırlandırılması ve çeşitli mekânsal koruma tedbirleri gibi yönetim araçları üzerinden yürütülmüştür. Bu düzenlemeler, özellikle Türkiye balıkçılığının çok türlü ve çok araçlı yapısı dikkate alındığında, kaynakların korunması ve balıkçılık faaliyetlerinin düzenlenmesi açısından önemli bir işlev üstlenmiştir. Bununla birlikte, balıkçılık filosunun kapasitesindeki artış, teknolojik gelişmeler ve bazı balık stokları üzerindeki av baskısının devam etmesi, mevcut yönetim araçlarının yanında av miktarını doğrudan sınırlandıran ve kaynak kullanımını daha öngörülebilir hale getiren yeni yönetim yaklaşımlarının geliştirilmesini gerekli kılmıştır.

Bu çerçevede Türkiye'de **Su Ürünleri Üretim Planlaması** kapsamında **tür bazlı kota uygulamalarının** gündeme gelmesi,

balıkçılık yönetiminde önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Ancak Türkiye'de kota uygulamalarının bütünüyle yeni bir yönetim aracı olmadığı, özellikle mavi yüzgeçli orkinos (*Thunnus thynnus*) avcılığında uluslararası yükümlülükler çerçevesinde uzun yıllardır uygulandığı belirtilmelidir. Orkinos avcılığındaki kota sistemi, ülkemizin taraf olduğu ve üyesi bulunduğu Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu (ICCAT) tarafından belirlenen toplam av miktarının Türkiye'ye tahsis edilmesi ve bu ulusal kotanın ilgili düzenlemeler çerçevesinde balıkçı gemilerine dağıtılması esasına dayanmaktadır.

Buna karşılık, hamsi avcılığında kota uygulamasının başlatılması, Türkiye'nin kendi balıkçılık yönetimi ve Su Ürünleri Üretim Planlaması kapsamında tür bazlı av miktarının sınırlandırılması açısından yeni bir süreci ifade etmektedir. Karadeniz başta olmak üzere Marmara, Ege ve Akdeniz'de avlanan ve özellikle gırgır balıkçılığının temel hedef türlerinden biri olan hamsinin av miktarının belirli bir üst sınırla düzenlenmesi, yönetimin yalnızca av sezonu ve teknik düzenlemeler üzerinden değil, kaynak üzerinden doğrudan bir av miktarı sınırlandırması yoluyla da yürütülmeye başlandığını göstermektedir. 2025-2026 dönemi için hamside 400.000 ton azami av miktarının belirlenmiş olması, Türkiye'de tür bazlı av miktarı yönetiminin somut bir uygulaması niteliğindedir. Bu yönüyle hamsi avcılığında kota uygulaması, Türkiye'de geleneksel olarak ağırlıklı biçimde kullanılan av sezonu, av aracı, av sahası ve minimum avlanabilir boy gibi teknik düzenlemelerin yanında, belirli bir tür için toplam av miktarının doğrudan sınırlandırılmasına dayalı bir yönetim yaklaşımının daha belirgin biçimde uygulanmaya başlanması bakımından önem taşımaktadır.

Dolayısıyla Türkiye'de kota temelli balıkçılık yönetiminin gelişimi iki farklı süreç üzerinden değerlendirilebilir. Bir tarafta, uluslararası bir yönetim rejiminin parçası olarak uzun yıllardır uygulanan orkinos kotası, diğer tarafta ise ulusal balıkçılık

yönetimi kapsamında yeni uygulanmaya başlanan hamsi kotası bulunmaktadır. İlerleyen dönemde istavrit gibi ekonomik ve ekolojik açıdan önemli diğer türlerin de kota kapsamına alınmasının öngörülmesi, Türkiye’de av miktarının tür bazında sınırlandırılmasına dayalı yönetim anlayışının giderek genişleyebileceğine işaret etmektedir.

Bu gelişmeler, Türkiye’de kota uygulamalarının tek bir model üzerinden değerlendirilmemesi gerektiğini de göstermektedir. Orkinos kotası uluslararası bir kaynak yönetim rejiminin ve Türkiye’nin uluslararası yükümlülüklerinin bir sonucu olarak uygulanırken, hamsi ve gelecekte istavrit gibi türlere yönelik kota uygulamaları esas olarak ulusal balıkçılık yönetimi ve üretim planlaması çerçevesinde şekillenmektedir. Dolayısıyla bu uygulamaların hukuki dayanakları, kota tahsis yöntemleri, hak sahipleri, kullanım koşulları ve yönetim amaçları birbirinden farklı olabilecektir.

Bu farklılıklara rağmen söz konusu uygulamaların ortak yönü, balıkçılık yönetiminde **“ne kadar avlanabileceği”** sorusunun giderek daha belirleyici hale gelmesidir. Ancak sürdürülebilir ve etkin bir kota uygulaması, yalnızca belirli bir tür için av miktarının sınırlandırılmasından ibaret değildir. Belirlenecek kota miktarının güvenilir, güncel ve mümkün olduğunca kapsamlı bilimsel veriler temelinde oluşturulması, kota sisteminin başarısı açısından temel koşuldur. Bu nedenle kota uygulamasının başlangıç noktası, yönetilecek stokun büyüklüğünün, biyolojik özelliklerinin, yıllık yenilenme kapasitesinin, avcılık kaynaklı mortalitenin ve mevcut av baskısının mümkün olduğunca doğru biçimde ortaya konulması olmalıdır.

Bu kapsamda, öncelikle düzenli ve uzun dönemli stok izleme ve değerlendirme çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir. Av ve araştırma verilerinin yanı sıra, balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen çaba, av miktarı, boy ve yaş kompozisyonu, avın mekânsal ve zamansal dağılımı ile biyolojik örnekleme verilerinin düzenli olarak toplanması, stok değerlendirmelerinin güvenilirliğini artıracaktır. Özellikle hamsi ve istavrit gibi çevresel koşullara ve iklim değişkenlerine duyarlı, kısa ömürlü ve stok büyüklüğü yıllar arasında önemli ölçüde değişebilen pelajik türlerde, geçmiş yıllardaki av miktarlarına dayanarak sabit kota belirlemek yerine **stok durumundaki değişimleri dikkate alan dinamik ve düzenli güncellenen bir değerlendirme sistemi** oluşturulması önem taşımaktadır.

Bu nedenle Türkiye için sürdürülebilir bir kota yönetimi; bilimsel tavsiye, üretim planlaması, balıkçılık hakları, teknik düzenlemeler, etkin izleme-kontrol ve sosyal hedeflerin birlikte ele alındığı bütüncül bir yönetim yaklaşımına dayanmalıdır. Başarı ilr uygulanmakta olan Orkinos kota sistemine, son yıllarda hamsi balığı avcılığı kota sisteminin eklenmesi bu dönüşümün ilk önemli örneklerini oluştururken, istavrit gibi yeni türlerin de sisteme dahil edilmesi, Türkiye’de hak ve kota temelli balıkçılık yönetiminin önümüzdeki dönemde daha kapsamlı biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye’de kota sistemlerinin geliştirilmesinde başka ülkelerde uygulanan bireysel devredilebilir kota (ITQ) modellerinin doğrudan örnek alınması yerine,

Türkiye’nin kendine özgü balıkçılık yapısının ve sosyoekonomik koşullarının dikkate alınması gerekmektedir. Türkiye balıkçılığında küçük ölçekli balıkçılığın sosyal ve ekonomik önemi, çok türlü balıkçılık yapısı, farklı denizlerimizin ekolojik özellikleri, kıyı alanlarının yoğun ve çok amaçlı kullanımı, balıkçılık filoları arasındaki kapasite farklılıkları ve izleme-kontrol gereksinimleri, uygulanacak kota sisteminin tasarımında dikkate alınması gereken başlıca unsurlardır.

Özellikle küçük ölçekli balıkçılık açısından kota sistemlerinin tasarımı ayrı bir önem taşımaktadır. Kotaların yalnızca ekonomik etkinlik ve av miktarının kontrolü açısından ele alınması, zaman içerisinde ekonomik gücü yüksek işletmelerin daha fazla hak elde etmesine ve küçük ölçekli balıkçıların sistem dışında kalmasına yol açabilir.

Bu nedenle Türkiye’de geliştirilecek kota sistemlerinde kaynakların sürdürülebilir kullanımının yanı sıra küçük ölçekli balıkçılığın ve kıyı topluluklarının korunması da temel bir politika hedefi olarak dikkate alınmalıdır.

Türkiye açısından bir diğer önemli husus, **her balıkçılığa aynı kota modelinin uygulanmasının uygun olmayabileceğidir.** Hamsi, istavrit ve benzeri çok miktarda avlanan ve farklı balıkçılık faaliyetleri içerisinde önemli yere sahip türlerle, uluslararası yönetim rejimine tabi mavi yüzgeçli orkinos gibi türlerin biyolojik, ekonomik ve yönetsel özellikleri birbirinden farklıdır. Aynı şekilde küçük ölçekli kıyı balıkçılığı ile büyük ölçekli gırgır ve trol balıkçılığının üretim yapıları ve kaynak kullanma biçimleri de birbirinden önemli ölçüde ayrılmaktadır.

Dolayısıyla Türkiye’de hak ve kota temelli yönetimin balıkçılığın ve hedef türün özelliklerine göre farklılaştırılması daha uygun bir yaklaşım olacaktır.

Bu noktada önemle vurgulanması gereken husus, kota sisteminin mevcut balıkçılık yönetim araçlarının yerine geçen bir uygulama olarak değil, bu araçları tamamlayan ve sürdürülebilir balıkçılık yönetiminin etkinliğini artıran bir yönetim aracı olarak ele alınması gerektiğidir.

Sonuç olarak Türkiye’de balıkçılık haklarına ve kota uygulamalarına dayalı yönetim anlayışının gelişmesi, balıkçılık yönetiminde önemli bir dönüşüm potansiyeli taşımaktadır. Ancak bu dönüşümün başarısı, yalnızca belirli türler için bir **“avlanabilecek miktar”** belirlenmesine bağlı değildir. Kota miktarlarının bilimsel temele dayandırılması, hakların kimlere ve hangi ölçütlerle tahsis edileceğinin açık biçimde belirlenmesi, uygulamanın etkin biçimde izlenmesi ve denetlenmesi, küçük ölçekli balıkçılığın ve kıyı topluluklarının gözetilmesi ve değişen stok koşullarına göre sistemin zaman içerisinde güncellenebilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Türkiye için sürdürülebilir bir kota yönetimi; bilimsel tavsiye, üretim planlaması, balıkçılık hakları, teknik düzenlemeler, etkin izleme-kontrol ve sosyal hedeflerin birlikte ele alındığı bütüncül bir yönetim yaklaşımına dayanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Berkes, F. 1986. local-level management and the commons problem; a comparative study of Turkish coastal fisheries. *Marine Policy* 10: 215-229.
- Charles, A.T. 1988b. Fishery socioeconomic a survey. *land Economics* 64: 276-295
- Merayo Garcia, E., Nielsen, R., Hoff, A., & Nielsen, M. (2018). Are individual transferable quotas an adequate solution to overfishing and overcapacity? Evidence from Danish fisheries. *Marine Policy*, 87, 167–176. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2017.08.032>
- Pearse, P. H. 1994. Fishing rights and fishing policy: The development of property rights as instruments of fisheries management. pages 76-91 in: C.W. Voigtlander, editor. *The state of the world's fisheries resources. Proceedings of the World Fisheries Congress, Plenary Sessions. Oxford & IBH Publishing Co. Pvt. Ltd., New Delhi.*
- Pearse, P.H. 1980b. Regulation of fishing effort with special reference to Mediterranean trawl fisheries. *FAO Fisheries Technical Paper* 197. Food and Agricultural Organization of the United Nations, Rome.
- Soliman, A. (2014). Individual transferable quotas in world fisheries: Addressing legal and rights-based issues. *Ocean & Coastal Management*, 87, 102–113. <https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2013.09.012>
- Squires, D., Kirkley, J., & Tiedell, C. A. (1993). Individual transferable quotas as a fisheries management tool. *Reviews in Fisheries Science*, 3(2), 141–169. <https://doi.org/10.1080/1064126950938857>
- Zhang, D., Sikkveland, M., & Hermansen, Ø. (2018). Fishing fleet capacity and profitability. *Marine Policy*, 88, 116–121. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2017.11.017>

SÜR-KOOP ADANA | SÜR-KOOP ANTALYA | SÜR-KOOP ARTVİN-RİZE | SÜR-KOOP ÇANAKKALE | SÜR-KOOP DOĞU KARADENİZ | SÜR-KOOP HATAY
SÜR-KOOP İÇEL | SÜR-KOOP İSTANBUL | SÜR-KOOP İZMİR | SÜR-KOOP KOCAELİ | SÜR-KOOP MUĞLA | SÜR-KOOP SİNOP | SÜR-KOOP TEKİRDAĞ
SÜR-KOOP AYDIN | SÜR-KOOP BALIKESİR | SÜR-KOOP SAMSUN
SÜR-KOOP BURSA

www.sur.coop | www.surkoopekutuphane.org

“Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar”

SÜR-KOOP

www.sur.coop

SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE

/surkoopekutuphane
 /surkoopekutuphane
 /surkoop
 @surkoopekutuphane